

Előterjesztés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának átfogó értékelése

Előterjesztő: Dr. Lázár Gabriella jegyző
Előkészítő: Árva-Deák Katalin igazgatási ügyintéző

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében az önkormányzatnak minden év május 31-éig átfogó értékelést kell készítenie a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról, s azt a megyei gyámhivatalnak is meg kell küldeni. Az értékelés tartalmi követelményeit, szempontrendszerét a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló többször módosított 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete határozza meg. Értékelésünket e szempontrendszernek megfelelően állítottuk össze.

1. / A település demográfiai mutatói

Vértesszőlős összlakossága 2023. december 31-én: 3.602 fő. (2022. évben 3.604 fő) A „Baromállási” dűlőben kb. 800 fő a bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezők száma, de feltételezéseink szerint ennél lényegesen többen élnek a területen.

A gyermeklétszám korcsoportonkénti alakulása

	2021.	2022.	2023.
0-3 éves gyermek	112	109	106
4-6 éves gyermek	124	110	125
7-14 éves gyermek	329	303	277
15-18 éves gyermek	158	161	181
ÖSSZESEN	723	683	689

Az előző évhez képest a gyermeklétszám csekély mértékben nőtt.

Óvodai ellátottak száma:

2021. évben 130 fő + 24 fő bölcsődés

2022. évben 130 fő + 24 fő bölcsődés

2023. évben 129 fő + 24 fő bölcsődés

az általános iskolások száma:

2021. évben 195 fő

2022. évben 193 fő

2023. évben 191 fő

A Baromállás dűlőből (elhelyezkedése miatt) a község belterületébe való bejutás nem megoldható az ott élőknek. A területrészt Tatabánya-Kertváros mellett helyezkedik el, Vértesszőlős belterületétől elválasztja az autópálya, a vasútvonal és az 1. sz. főút. Bár légvonalban nem lenne nagy a távolság, de nincs olyan megfelelő útvonal, ami ezt a távolságot áthidalná, csak Tatabányán keresztül, Tatabánya felől lehet megközelíteni a belterületet. A közlekedés gyalog és tömegközlekedéssel nem oldható meg, gépjárművel pedig napi kétszer nagyon drága és hosszadalmas lenne, melyet a dűlőben élők túlnyomó része nem is engedhet meg magának. Fenti okok miatt a dűlőben lakó gyermekek nem a községi intézményekbe, hanem Tatabányára, elsősorban a kertvárosi óvodákba, iskolákba járnak.

2./ Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

A gyermekvédelem és gyermekjóléti szolgálat alapvető feladata a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek védelme és biztosítása.

E feladatok ellátásához igénybe vehető - a törvény által biztosított - eszközök:

a) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** az alábbi kedvezmények igénybevételére jogosít:

- bölcsődés, óvodás és 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolás gyermek részére az étkezési térítési díjból 100 %-os kedvezmény - tehát ingyenes étkezés biztosítása
- évente két alkalommal (augusztusban és novemberben) - amennyiben a jogosultság fennáll - pénzbeli támogatás. Ez gyermekenként 6.000 Ft alapösszegű, illetve, ha a gyermek hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzete fennáll, gyermekenként 6.500 Ft emelt összegű pénzbeli támogatást jelent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre

2021. decemberében 61

2022. decemberében 40

2023. decemberében 56 gyermek volt jogosult.

A 56 gyermek 21 családban él.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek **megoszlása terület szerint:**

A község belterületén lakik: 4 család- 6 gyermek

Szőlőhegyen lakik: 1 család – 1 gyermek

Baromállási dűlőben lakik: 16 család - 49 gyermek

A fenti számadatokból következik, hogy a dűlőben élőknel egy-egy családban sokkal több gyermeket nevelnek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek **megoszlása életkor szerint:**

0-5 éves korú	19 fő,
6-13 éves korú	27 fő,
14-17 éves korú	10 fő,
18 év feletti	0 fő.

A 18. életévét betöltött fiatal saját jogon jogosult a kedvezményre - amennyiben nappali oktatásban tanul közoktatási intézményben. Nagykorú számára 2023. évben nem került támogatás megállapításra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők **megoszlása a családban nevelkedő gyermekszám alapján:**

A kedvezményben részesülő **21 család** közül:

- az egy gyermekes családok száma 8, közülük egyedül nevelő szülő 6,
- két gyermeket nevelő családok száma: 5, közülük egyedül nevelő szülő 3,
- három gyermeket nevelő családok száma 3, közülük egyedül nevelő szülő 1,
- 4 vagy 5 gyermeket nevelő családok száma: 5, közülük egyedül nevelő szülő 4,
- 6 vagy több gyermeket nevelő családok száma 0.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására nem került sor.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak augusztus és november hónapban pénzbeli támogatás formájában kapják meg a gyermekenkénti 6.000 Ft alapösszegű, illetve 6.500 Ft emelt összegű **egyszeri kiegészítést**. Az alapösszegű kifizetés augusztusban 3 gyermeket érintett (18.000 Ft), az emelt összegű kifizetés 38 gyermeket érintett (247.000 Ft). Míg november hónapban az alapösszegű kifizetés 1 gyermeket (6.000 Ft), emelt összegű kifizetés 47 gyermeket érintett (305.500 Ft). Ezen összegek fedezetét - összesen 576.500 Ft - a központi költségvetés biztosítja.

2013. szeptember 1-től kezdődően jegyzői határozattal történik a gyermekek **hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetének** megállapítása. Ennek megállapítása az alapján történik, hogy a szülő/szülők önként nyilatkoznak alacsony iskolai végzettségükről (max. alapfokú iskolai végzettség). Megállapítható a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzet az elégtelen lakókörnyezet, illetve az alacsony foglalkoztatottság, munkanélküliség alapján.

Az 56 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek közül 2023. december 31-én a nyilvántartott **hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek megoszlása** a következő:

	Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű
csecsemő korú	2	6
óvodás	2	9
iskolás	4	23
középiskolás	3	7
Összesen:	11	45

b) Egyéb önkormányzati juttatás

Korábban a rászoruló gyermekes családok számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapíthatott meg az önkormányzat. Jelenleg települési támogatás kérelmezhető különböző élethelyzetek alapján. A települési támogatás iránti kérelmek elbírálása a pénzügyi és szociális bizottság hatáskörébe tartozik.

A veszélyhelyzet ideje alatt, amíg nem lehetett üléseket tartani, illetve a képviselő-testület és bizottságok hatáskörét a polgármester gyakorolta; a támogatást igénylőktől az a visszajelzés érkezett, hogy sokkal gyorsabban és hatékonyabban működött a rendkívüli segélyezés, rendkívüli települési támogatás megítélése. Addig havonta egyszer volt Pénzügyi és Szociális bizottsági ülés a települési támogatásokra vonatkozó beérkezett kérelmekkel kapcsolatban, és a támogatást igénylőknek nagyon sokat kellett várni, amíg ténylegesen hozzájutottak a pénzbeli vagy természetbeni (élelmiszer csomag) támogatáshoz. A várakozási idő a veszélyhelyzet ideje alatt legalább a felére csökkent. Fenti indokok alapján módosításra került a települési támogatásokról szóló 5/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet, mely szerint 2021. július 5. napjától polgármesteri hatáskörbe került a települési támogatásokról szóló kérelmek elbírálása.

A rendkívüli települési támogatást különböző okok miatt lehet kérni. A gyermekes családok elsősorban a családban élő kiskorú gyermek ellátásához kapcsolódó kiadások miatt - iskoláztatással kapcsolatos kiadások, tanszer, óvodakezdés, alapvető ruházat, étkezési térítési díj - kérik a támogatás megállapítását. Kérhető ez a támogatás a nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás, családba való visszakerülés elérése érdekében is. A tüzelőt természetben biztosította az önkormányzat a rászoruló családok részére. A közüzemi számlák rendezéséhez kért támogatások is közvetve segítik a családban nevelkedő gyermekek ellátását.

Kimondottan a gyermekek ellátásához 2023. évben 14 esetben kértek támogatást, ebből 10 esetben a baromállási dűlőben. Erre a célra 305.000 Ft támogatás került megállapításra.

A települési támogatásról szóló rendelet módosításával bevezetésre került a természetbeni juttatás élelmiszer-csomag formájában. Élelmiszer-csomag 1 - gyermeket nevelő- családnak került megállapításra.

c) Egyéb szociális támogatások

Az önkormányzat **egyéb célú rendkívüli települési támogatásokkal** - lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás, - is segítette a rászoruló családokat, ezáltal a családban lévő gyermekeket is.

Ugyancsak a családban nevelkedő gyermekek, ill. fiatalok megsegítését szolgálja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat. Az elmúlt évben a 2024. évi pályázati fordulóra 2 fiatal nyújtotta be pályázatát. A pályázatok elbírálása a hallgatók szociális helyzete alapján történt, mely alapján a család egy főre jutó havi nettó magas átlagjövedelmére tekintettel egy pályázat elutasításra került. A sikeres pályázó részére az önkormányzat felsőfokú tanulmányaikat segítve 100 E Ft támogatást biztosított.

c) Gyermekek étkeztetése biztosítása

A gyermekvédelmi törvény alapján a bölcsődés, óvodás, valamint az általános iskola 1-8. évfolyamán tanuló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére az étkezés ingyenes.

50 %-os kedvezmény jár a **három vagy többgyermekes** családban élő, illetve **tartósan beteg**, vagy súlyosan fogyatékos gyermek után, amennyiben az étkezést igénybe veszi.

2023. évben is megszervezésre került a Kölyök Kft. közreműködésével a szünidei étkeztetés a hátrányos ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára. A község belterületén élők közül – a korábbi évektől eltérően- 3 család is élt ezzel a lehetőséggel. A baromállási dűlőben élők közül 1 család 4 gyermekére kérte ennek biztosítását. A déli meleg főétkezés biztosítása helyben történő fogyasztással itt nem megvalósítható, ezért az ételt dobozolva szállította ki a Kölyök Kft. a Kőrösi Általános Iskolába, ahol a gyermekek, ill. a szülők azt átvették.

A tavaszi szünet 2 napjára 5 gyermekre vették igénybe az étkezést. A szünet rövidege miatt, – ami általában 2-3 napot jelent- jellemzően nem igénylik a szülők. A nyári étkezés 2023. június 19-től augusztus 16-ig 43 napon keresztül történt. Előzetesen 2 család jelezte, hogy igénybe veszi a nyári étkezést. Az egyik család a nyári szünet megkezdése előtt visszamondta 2 gyermekére az étkezést, a másik család 2 napig igénybe vette, ezt követően nem mentek el és nem is jelezték, hogy nem tudják átvenni az ételt. További igény nem merült fel a nyári szünet idejére.

Az őszi szünet 4 napjára 7 gyermekre, ebből 4 a baromállási dűlőből, a téli szünet 8 napjára szintén a 7 gyermekre kérték az étkezést. Sajnos a téli szünetben is előfordult, hogy az igény ellenére mégsem mentek el az ételért.

3./ Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása megállapodás alapján a Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények Család és Gyermekjóléti Központon keresztül történik. Gyermekjóléti Szolgálat részéről a családsegítői feladatokat 2023. évben Polacsekné Lambert Anita látja el a településen. A Család és Gyermekjóléti Központ részéről 1 fő eszménedzser Kapus Viktória és 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő, Kádas Judit vett még részt a területen élő gyermekek életének figyelemmel kísérésében. A családsegítő és eszménedzser szoros kapcsolatot tart egymással a folyamatban levő, valamint az újonnan érkező esetek kapcsán, több alkalommal került sor közös családlátogatásra is. Egymás munkáját folyamatosan segítik, támogatják. Szupervízió mindannyian havi rendszerességgel vesznek részt.

Az ügyfélfogadás helyszíne a Vértesszőlősi Segítő Szolgálat épülete, ahol minden csütörtökön 13-15 óra között fogadja a családsegítő az ügyfeleket, telefonon előre egyeztetett időpontban.

A Baromállás dűlő területén élő klienseket sok esetben, a könnyebb elérhetőség miatt, a Család és Gyermekjóléti Központ, Tatabánya Szent György u. 43. szám alatti telephelyén fogadja ügyfélfogadási időben. Az ügyfelek rendszeresen igénybe veszik a telephely szolgáltatásait, (ügyintézésben történő segítségnyújtás, telefonálási lehetőség, önéletrajz írásában segítségnyújtás) ezáltal könnyebben fel tudják venni a kapcsolatot személyesen a családsegítővel. Munkája többi részében kapcsolatot tart a jelzőrendszerrel, családokat látogat, elvégzi az adminisztrációs feladatait.

Alapellátásban 16 gyermek részesült, 11 gyermek esetében védelembe vétel történt. Ideiglenes hatályú elhelyezés nem volt. A 2023-as évben egy család esetében történt nevelésbe vételi eljárás lefolytatása, mely során sikerült gondozási helyet találni.

Az alapellátásban gondozott családok és gyermekek esetében az elsődleges problémát a rossz szociális körülmény jelenti. A településen 2023. évben 261 családlátogatás, (4 esetben környezettanulmány készítése), illetve 9 esetkonferencia volt. Az esetkonferencia célja, hogy az érintett szakemberek a gyermekkel és a családtagokkal végzett munkájuk tapasztalatait megbeszéljék. A rendszeres kapcsolattartást nem igénylő családokkal, személyekkel esetkezelés szintjén foglalkozik a családsegítő. Ilyenkor tanácsadással, információnyújtással, segítő beszélgetéssel, közvetítéssel, mentális gondozással, kríziscsomaggal segítik a probléma megoldását. A védelembe vétel száma magas, ami a legtöbb esetben a magas iskolai hiányzások miatt került elrendelésre. Az alapellátás keretein belül gondozott családok esetében, életvezetési problémák, gyermeknevelési nehézségek, elhanyagolás a főbb probléma.

A Vértesszőlősen ellátott kliensek többnyire a település külterületén, a baromállási dűlőben élnek, sok esetben rossz szociális és anyagi körülmények között. A családok egy részénél nincs vezetékes víz, sokan csak a szomszédjuk, vagy ismerősük segítségével jutnak vízhez. Ez rendszeresen problémát okoz akár az oktatási intézményekben, akár egy álláskeresés alkalmával, tekintettel arra, hogy a víz hiányában a családok ápolatlanabban jelennek meg, valamint a fával fűtés következtében pedig ruhájuk is kellemetlen szagú lesz. A gyermekeket emiatt gyakran csúfolják az iskolában, társaik nem fogadják el őket. A körülmények miatt gyakori, visszatérő probléma a fejtetvesség. A gyermekek tanulmányi eredménye is sok esetben elmarad a képességeiktől, mert az otthoni tanulásra sok esetben alig van lehetőség.

A dűlőben élők általában alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, mely nagyban befolyásolja elhelyezkedésük sikerességét. Az ügyfelekről általánosságban elmondható, hogy nehezen motiválhatóak. Az ügyfelek nagy részének az iskolai végzettsége alacsony (8 általános), kevés ügyfél rendelkezik szakmunkás végzettséggel. Legfőbb probléma a munkanélküliség, valamint a fekete/szürke zónában történő, nem bejelentett, bizonytalan foglalkoztatottság. Sok családnál megjelennek az életvezetési problémák, a megfelelő konfliktuskezelés hiánya. A gondozást sokszor nehezíti, hogy az ügyfelek egy része nem, vagy csak látszólag együttműködő. Rendszeresen felkeresik a családsegítőt álláskeresésben történő segítségnyújtásban, önéletrajz elkészítésében.

Vértesszőlős községben a családsegítői feladatok ellátása során az elmúlt év folyamán gyermeknevelési problémák, tankötelezettség nem megfelelő teljesítése, szülők pszichés betegsége, anyagi problémák, munkanélküliség problématípusok jelentkeztek.

A problémák megoldása, kezelése érdekében alkalmazott segítő munka során több alkalommal került sor hivatalos ügyekben való segítségnyújtásra, segítő-támogató beszélgetésre, tanácsadásra, gyermeknevelést, illetve gondozást érintő tanácsadásra, játék, bútor, tisztítószer és élelmiszer adomány közvetítésére.

A gyermekvédelmi és családsegítői tevékenységről a családgondozók, az iskola, óvoda gyermekvédelmi felelőse, valamint a védőnő is külön-külön beszámolót készítettek, feladatellátásukra vonatkozó adatok, megállapítások ebben szerepelnek.

A gyermekvédelem egyéb feladatainak ellátása jegyzői hatáskörben egy fő alkalmazásával történt - kapcsolt munkakörben.

A gyermekek védelméről szóló törvény a gyermeki jogok védelme érdekében a veszélyhelyzet jelzését kötelességévé teszi minden olyan természetes és jogi személynek, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. A jelzőrendszer működtetése a gyermekjóléti szolgálat feladata.

A jelzőrendszer tagjai - **védőnő, az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei, a jegyző, mint I. fokú gyámhatóság, körzeti megbízott** - a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére a jelzőrendszeri tanácskozást megtartották.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása kapcsán folyamatosak az esetmegbeszélések és az esetkonzultációk a jelzőrendszeri tagokkal. A szakmai munkát nagy részben megkönnyíti, és eredményesebbé teszi, hogy a polgármesteri hivatal dolgozóival és a jelzőrendszer tagjaival is nagyon jó a kapcsolat. Ezt erősíti a kölcsönös segítségnyújtáson és segítségkérésen alapuló gyors reagálás a problémák megoldása érdekében.

2023. évben tapasztaltak szerint a családsegítő és a jelzőrendszer együttműködése megfelelő. Kölcsönösen keresik egymást a szakemberek, rendszeres tájékoztatják egymást az észlelt hiányosságokról, a felmerült problémákról és segítik egymás munkáját.

A védőnői feladatokat Kovács Szilvia látta el egy személyben a 2023-as évben. A szociális okból fokozott figyelmet igénylő családok esetében több esetben került sor közös családlátogatásra. A személyes és telefonos esetmegbeszélések rendszeresek. Az írásban történő jelzések, valamint a tájékoztatások a probléma észlelésénél mindkét fél részéről megtörténnek. Az önkormányzat közreműködésével a családsegítő személyesen vitt ki tartós élelmiszeradományt a dűlőben élő rászorulóknak. A jelzések tartalmilag is segítik a Szolgálat munkáját, pontosak, részletesek. Rendszeres a kapcsolat a jelzőrendszerrel; probléma esetén telefonon, ezen kívül a családsegítő lehetősége szerint felkeresi az intézményeket. Esetkonferenciákon a szakemberek minden esetben maradéktalanul megjelentek, ezzel segítve a közös munkát a családok segítése érdekében. A Szolgálatnak több alkalommal telefonon jeleztünk eseteket, akik kérésünkre minden alkalommal segítséget nyújtottak a rászoruló személyeknek.

Az óvodai és iskolai szociális segítő munkatárs és a családsegítő kapcsolata napi szintű, a gondozott gyermekeket érintő és újonnan felmerülő problémákat rendszeresen megbeszéli. Az iskola tekintetében a családsegítő munkáját, valamint az együttműködést megkönnyíti az iskolai szociális segítő jelenléte az intézményben, aki hatékonyan közvetít az iskola és a családsegítő között.

A Család és Gyermekjóléti Központban dolgozó **óvodai és iskolai szociális segítő** munkát Kádas Judit látja el a település óvodájában (Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsőde)

havonta 4 órában, iskolájában (Vértesszőlősi Általános Iskola) pedig havonta 8 órában. Az óvodában jelenleg egy gyermek áll gondozás alatt a Gyermekjóléti Szolgálat által.

Az óvodai és iskolai szociális segítő minden héten kedden az óvodában 1 az iskolában 2 órán keresztül tartózkodik, és ezalatt konzultál a pedagógusokkal, foglalkozásokat és egyéni segítő beszélgetéseket tart, és gyermekek megfigyelését végzi a csoportokban és tanórákon.

Vértesszőlősen az óvodában és az iskolában 6 családdal kapcsolatban dolgozott együtt az óvodai és iskolai szociális segítő a terület családsegítőjével. A legjellemzőbb problémák a nehéz anyagi és lakhatási helyzetből adódtak, amik magas számú hiányzást, esetenként nem megfelelő ruházatot és az intézményi étkezési díjjal való elmaradást eredményeztek.

Munkájának jelentős részét teszi ki a pedagógusokkal való konzultáció, melynek leggyakoribb témája a gyerekek közötti konfliktusok csökkentése. A szociális segítő által vezetett egyéni segítő beszélgetés igénybevételére a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak is van lehetősége, amire az elmúlt év során 2 alkalommal került sor az óvodapedagógusok és 19 alkalommal a gyerekek esetében.

Oktatási intézményeinkben - óvoda, iskola - fejlesztő pedagógus, logopédus segíti a gyermekek megfelelő fejlődését, a hátrányos helyzet leküzdését. A Gyermekjóléti Központban szintén lehetőség van igénybe venni a szakemberek - pszichológus, jogász segítségét.

A Szolgálat **pszichológiai tanácsadást** biztosít, melyet egy főállású szakpszichológus és két pszichológus lát el. Feladataik általános és speciális segítő szolgáltatások nyújtása (segítséget nyújtanak a hozzá forduló gyermekeknek, személyeknek, családoknak pszichés problémáik esetén terápiás beszélgetés, konzultáció, tanácsadás keretében). Munkájuk során segítő támogatással állnak a szolgáltatást igénybe vevők mellett. Igény szerint a szolgáltatást igénybe vevőt a saját településén keresik meg. A megnövekedett igény (3-4 hónap) miatt várólista van.

A jogász **jogi tanácsadást** végez (minden héten, kedden délután 13 órától), valamint kérelmeket és beadványokat szerkeszt. Előre egyeztetett időpontban fogadja a hozzá fordulókat.

A családsegítő szolgálat **családkonzultációt** is biztosít. Az utcai és lakótelepi szociális munka feladata a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése. A lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Az **utcai és lakótelepi szociális munka** további feladatai közé tartozik, hogy segítse a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

A Központ **művészetterápiás és dráma csoport foglalkozással** is segítséget nyújt a viselkedési és magatartási problémákkal küzdő gyermekeknek és fiataloknak, akik ezáltal segítséget kaphatnak problémáik megértéséhez és megoldásához.

A központ **kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatást** nyújt, melynek célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó számára, találkozássra, együttlétre alkalmas semleges hely (Tatabánya, Platán tér 10.) biztosítása. Emellett az érintettek kérésére, a bíróság vagy a gyámhatóság kezdeményezésére mediációt biztosít, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartatása. A kapcsolattartási ügyeleten a munkatársak szombatokként fogadják a szolgáltatást igénybe vevőket. A megnövekedett igény miatt szintén várólista van.

A **készenléti szolgálat** biztosítja az intézmény nyitvatartási idején túl a krízishelyzetbe került egyének, családok számára, hogy az esetmenedzserek telefonon segítséget, tanácsadást nyújtanak a járás lakossága számára. A szolgálat feladata segítség mozgósítása, kapcsolatfelvétel olyan intézményekkel, (rendőrség, mentők, katasztrófavédelem, kórház, családok átmeneti otthona, anyaothotok, utcai szolgálat, gyermekvédelmi szakszolgálat) akik krízishelyzetben azonnali segítséget tudnak biztosítani.

A **védőnői szolgálat** ellátási területe Vértesszőlős bel- és külterülete. A külterületen belül a baromállási dűlő, illetve a szőlőhegy tartozik ide. Vértesszőlős vegyes körzet, iskola és óvoda is található a területen. A védőnő elsődleges feladata a prevenció. A védőnő egyedül látja el a körzetet, heti 40 órában. A magas (490 fő) gondozotti létszám miatt a látogatások száma minimálisra csökkent. A tanácsadások ideje (kötelezően előírt heti 2x2 óra) azonban sokszorosára nőtt, a heti 5 nap túlnyomó részét (3,5-4 nap) a tanácsadás teszi ki. A baromállási dűlőben élő családok felkutatása olykor nehéz feladat. Az ott élőket nehéz rábírní, hogy elvigyék a gyerekeket tanácsadásra, a kötelező vizsgálatokra. A védőnő általában hetente egyszer, illetve szükség szerint látogatja az itt élő családokat. Rendszeres kapcsolatban áll az óvodával, iskolával, napi szinten egyeztet a Szolgálat családgondozójával. A dűlőben lakó kismamáknál jellemzőbb, hogy lemondják az időpontot, és újat kérnek vagy nem is szólnak, hogy nem tudnak elmenni. Gyakori, hogy a terhességük későbbi szakaszában jelentkeznek kiskönyvért, ezért több fontos vizsgálatról is lemaradnak.

Az **iskola** beszámolója szerint 7 menedékes tanulójuk van. Ezek közül 3 fő nem jár iskolába. Az iskolával semmilyen kapcsolatot nem tartanak fenn. Az iskolába beíratott menedékes gyermekek (4. és 7. osztályos) és szüleik sem írni, sem olvasni nem tudnak. Igazolatlan órával csak a menedékes és 2 fő baromállási dűlői tanuló rendelkezik.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet a prevenciós munkára. Rendszeresen a problémás gyermekek szüleinek tartott behívásos fogadóórák. Nagy figyelmet fordítanak a tanulási- magatartási-beilleszkedési zavarokkal, illetve az SNI-s gyermekek felismerésére; ennek eredményeként időben megkapják a megfelelő ellátást az arra rászorulóok. Az iskolában arányaiban sok az ilyen típusú problémával küszködő gyermek. Az iskola fegyelméhez és tanulóinak szocializációjához képest még mindig nagy az igazolatlan hiányzások száma. Az iskolában 2 fő nevelésbe vett tanuló van. Közülük 1 fő nem jár iskolába.

A gyermekek napközbeni ellátása az óvodában és bölcsődében valósul meg, továbbá az iskola által 1-2. osztályban bevezetett iskolaotthonos oktatással. A harmadik osztálytól kezdődően a napközit is igénybe vehetik a gyermekek az iskolában.

Az óvodai konyha már csak, mint tálaló konyha működik. A gyermekek ellátására az önkormányzat a KÖLYÖK Kft-vel kötött szerződést, ők szállítják ki az ételt a bölcsődébe, óvodába, iskolába.

Az **óvoda** beszámolójában leírta, hogy a gyermekvédelmi feladataik között elsődleges szerepet kap a megelőzés, a rászoruló családok segítése. A családokkal való kapcsolattartás személyes kapcsolattartással történt, de kommunikáltak zárt csoportokban, illetve minden fontos információt közzétettek az intézmény honlapján is.

A gyermekvédelmi munkánkban tevékenyen részt vett az intézményben heti rendszerességgel dolgozó szociális segítő, vele rendszeresen konzultáltak a problémás gyermekekről, megfigyelte őket, felvette az adott családdal a kapcsolatot. Munkájukat segíti a védőnő is, bármilyen problémával fordulhatnak hozzá. Ha szükséges volt személyesen is kiment a családokhoz, tapasztalatait az érintett óvodapedagógusokkal megbeszélte.

A Szolgálat munkatársaival jó szakmai kapcsolatot ápoltak, építhettek egymás munkájára. Az intézményben nem volt védelembe vett gyermek. Halmozottan hátrányos kisgyermek nincs, egy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült kisgyermek van az óvodában. Ukrán menekült gyermek volt 3 fő. Tolmács segítségével tudtak velük kommunikálni, amíg az intézménybe jártak. Jelenleg egy gyermek jár, rendszeresen hordja a szülő. Ők magyarul beszélnek, ez jelentősen megkönnyítette a mihamarabbi beilleszkedést, a problémamentes kapcsolattartást.

Az intézmény 3 alkalommal élt esetjelzéssel a Család és Gyermekjóléti Központ felé. Kiemelt figyelemmel kísérték egy-egy családnál a gyermekek nevelését, ellátását, ezeket a szociális segítővel megbeszélték, tanácsot kértek, családlátogatást kezdeményeztek. Közülük egy gyermek BTM-es, kettő pedig SNI-s. Fejlesztésük helyben megoldott logopédus és fejlesztő pedagógus által. A családoknál tapasztaltak gyermekvédelmi intézkedést nem igényeltek. Szülői értekezleten tájékoztatást adnak a szülőknek, hogy milyen esetekben kérhetnek anyagi segítséget és milyen juttatások vannak a kisgyermekes családoknak (RGYVK, étkezési kedvezmények stb.)

Nevelési év elején felmérést készítettek a segítségre szoruló, nagyobb odafigyelést igénylő gyermekekről. Az óvodapedagógusokkal és a kisgyermek nevelőkkel rendszeresen megbeszélték az eseteket, figyelemmel kísérték a fejlődésüket, az esetleges jelzések alapján keresték a megoldásokat. A nevelőtestület tagjai együttműködnek a Szolgálat munkatársával, a családsegítővel, a védőnővel, az orvossal. Az intézményvezető esetmegbeszéléseken is részt vett. A csoportvezető óvodapedagógusok is odafigyeltek a saját csoportjukban a problémás gyermekekre, közösen keresték a segítségadás módját.

6./ Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzése

Az elmúlt évben a Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsődébe tekintetében szakmai ellenőrzésre nem került sor.

A felügyeleti szerv által gyámhatósági, és gyermekvédelmi szakmai ellenőrzésre az elmúlt évben nem került sor.

7./ Jövőre vonatkozó javaslatok

A Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények Család és Gyermekjóléti Központ családgondozójával nagyon jó az együttműködés. A magas színvonalú gyermekvédelmi munka ellátása érdekében az együttműködés fenntartása a jövőben is mindenképpen indokolt és szükségszerű.

8./ Bűnmegelőzési program

A körzeti megbízott tájékoztatása szerint gyermekkorú vagy fiatalkorú bűnelkövetőről nincs tudomása. A közrend és közbiztonság helyzetéről a Tatabánya Városi Rendőrkapitányság minden évben tájékoztatást tart a testületi ülésen, ekkor részletesen elemzik a községre vonatkozó adatokat. Bűnmegelőzési program nem készült. A Vértesszőlősi Könyvtár által szervezett nyári táborban KRESZ oktatást tartott a körzeti megbízott.

9./ Civil szervezetekkel kapcsolatos együttműködés

A községben működő civil szervezetek, alapítványok a kulturális, sport, egyéb rendezvények előkészítésében, lebonyolításában segédkeznek az önkormányzatnak.

2023. évben- az előző évekhez hasonlóan- a Vértesszőlősi Református Missziói Gyülekezet, az önkormányzat általi hozzájárulással, 5 napos kisgyermekeknek tartott napközis és 3 napos nagyobb gyermekeknek tartott biciklis nyári hittan tábort szervezett, melyen összesen 25 gyermek vett részt. A gyermekek kirándulásokon, a tábor témájához kapcsolódó kézműves foglalkozásokon vettek részt.

A Vöröskereszt Vértesszőlősi Alapszervezete az elmúlt évben - az önkormányzat által kapott támogatásból- a Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsőde kisgyermekének egészség hónap keretein belül 100%-os gyümölcslevet ajándékozott. Karácsonykor a szociálisan rászoruló családoknak tartós élelmiszersomagot készített és ajándékozott.

